

20 eko-rad dla Przyjaciół Ziemi na urlopie czyli wakacje eko-logiczne i eko-nomiczne

Każdy o nich marzy: wakacje - niezapomniane, wyjątkowe, z klimatem. No właśnie, co zrobić, aby były z klimatem? Najpierw musimy je zaplanować.

1. Zamiast kupować bilet lotniczy na drugi koniec świata, spójrzmy na mapę Polski i wybierzmy coś swojskiego. Jak mówi przysłowie: „Cudze chwalicie, swojego nie znacie”. Warto pamiętać, że jednym z największych źródeł emisji dwutlenku węgla są samoloty. Wybierzmy więc jakiś mniej emisyjny środek transportu. A może bezemisyjny rower?
2. No dobrze, jeżeli pokonanie kilkudziesięciu (set) kilometrów rowerem jest dla nas zbyt przerażające, pozostaje pociąg, ewentualnie autobus, w najgorszym wypadku samochód. Tu też możemy być eko. Przede wszystkim „noga z gazu” - spokojna jazda to większe bezpieczeństwo i mniejsze zużycie paliwa, a w konsekwencji mniej zanieczyszczeń w powietrzu i więcej pieniędzy w portfelu. Aby obniżyć zużycie paliwa, trzeba też pamiętać o dobrze napompowanych kołach, płynnej jeździe, zamkniętych oknach, no i zdjęciu zbędnych bagaży z dachu. Jeśli Ty i sąsiad jedziecie w jednym kierunku, a któryś z Was ma w samochodzie wolne miejsce - pojedźcie razem, jednym samochodem. Wyprodukowanie samochodu to emisja blisko 5 ton CO₂, nie mówiąc już o jego wykorzystywaniu - ograniczaj korzystanie z tego środka transportu. Dla zainteresowanych ekofordą polecamy przewodnik po przyjaznym dla środowiska użytkowaniu samochodu i ekofordzie. Książka w cenie 24,99 zł dostępna jest w biurze Fundacji Nasza Ziemia (a także poprzez www.naszaziemia.pl).
3. Dobrze, już zdecydowaliśmy, że tym razem jedziemy na rowerową wyprawę po uroczych zakątkach Polski, a nie fruniemy na Malediwy. Cała wyprawa zajmie nam kilka-kilkanaście dni. Warto zatem zrobić kilka rzeczy, dzięki którym puste mieszkanie nie będzie nadaremnie zużywało energii podczas naszej nieobecności. Powyłączajmy wszystkie urządzenia, ale także ich tryby czuwania, tzw. stand-by'e. Uwaga! Nie zapomnijcie, że lodówka też jest na prąd. To właśnie ona zużywa w domu najwięcej energii spośród innych elektrycznych i elektronicznych urządzeń! (Przypominamy, że przed pozostawieniem jej odłączonej od prądu należy ją rozmrozić.)
4. Mamy zatem plan, mieszkanie zabezpieczone, bilet kolejowy w dwie strony kupiony, rower nasmarowany. Pora ruszyć w drogę. Przydatyby się jeszcze zakupy - odradzamy robienie zakupów na zapas. Po pierwsze, trzeba to wszystko nosić i wozić, po drugie, jedzenie się szybko psuje. W każdej wioseczce znajduje się jakiś mały sklepik - dajmy mu zarobić.
5. Nastawmy się na robienie codziennych zakupów, oczywiście tylko z torbą wielokrotnego użytku. Nie zerwie się i nie zamieni w śmieć po zużyciu.
6. Wybierajmy rzeczy zdrowe, świeże i ekologiczne, pytajmy o lokalne produkty. Zakup lokalnych rarytasów dostarczy rozkoszy naszemu podniebieniu, ale i pomoże tym producentom, którzy produkują zdrową, ekologiczną żywność. Poza tym produkt wyprodukowany lokalnie nie powoduje wielkiej emisji i zużycia paliwa związanych z transportem, np. z dalekich Chin.
7. Robimy zatem eko-zakupy. Generalnie warto stosować zasadę: „Kupuj mniej opakowań, będziesz miał mniej śmieci”. Prosty przykład, zamiast dwóch małych butelek napoju - weź jedną większą. Proste, nieprawdaż?
8. Po zakupach dobrze byłoby coś przygotować do jedzenia. Przykrywajmy garnek podczas gotowania, a na kawę czy herbatę gotujmy tylko tyle wody, ile potrzebujemy, ograniczymy emisję dwutlenku węgla i zużycie paliwa/energii. Gdyby wszyscy Europejczycy gotowali tyle wody, ile potrzebują, czyli dziennie średnio o 1 litr wody mniej, zaoszczędzona energia

mogłaby zasilić jedną trzecią oświetlenia ulicznego w Europie.

9. Wakacje w tym roku zapowiadają się upalnie. A my, przejeżdżając kolejny odcinek pod rozpalonym niebem marzymy o klimatyzowanym pomieszczeniu w luksusowym hotelu? Trochę umiaru. Lepiej usiądźmy w cieniu, możemy też śmiało wykapać się w jeziorze.
10. Kąpiąc się w jeziorach, rzekach czy morzu nie używamy mydła i szamponu!
11. Po wyczerpującej wędrówce po górach, zamiast długiej kąpieli, która wcale nie doda energii, weźmy prysznic - zaoszczędzimy nawet do 100 litrów wody!
12. Jeśli się już wymyśliśmy po całodziennym wysiłku i poceniu się pora wyprać skarpetki, gatki i podkoszulek. Ostrożnie jednak z detergentami. Używajmy wyłącznie środków biodegradowalnych. Pamiętajmy, jedna kropla detergentu dziennie mniej w każdym polskim biurze i domu to około 2.000 litrów detergentów mniej w naszych ściekach - a w konsekwencji - w naszych rzekach i Bałtyku!
13. Noclegi. Warto poszukać urokliwego gospodarstwa ekologicznego. Dajmy zarobić naszym ekolnikom.
14. Czym byłyby wakacje bez wspomnień, a wspomnienia bez zdjęć. Planujemy kupić aparat fotograficzny? Wybierzmy urządzenia zasilane za pomocą akumulatorów, które po wyczerpaniu można ponownie naładować - ich stosowanie jest tańsze i do tego zmniejsza ilość trujących odpadów (kadm, rtęć)!
15. Zamiast siedzieć przed komputerem, telewizorem, wyjdź na spacer - w ten sposób zadbasz o swój wzrok i wzmocnisz fizyczną tężyznę, a dodatkowo oszczędzisz energię!
16. Zaplanowaliśmy na wakacje wielkie domowe porządki? Nie wiemy co zrobić z niepotrzebnymi książkami, zabawkami czy ubraniami? Oddajmy je osobie, dla której będą one niezastąpione, a zrobimy dobry uczynek dla drugiego człowieka, przyczyniając się do ochrony zasobów środowiska naturalnego. Nie zapomnijmy pozostałych śmieci posegregować w odpowiednie pojemniki!
17. Zaprosiliśmy znajomych na wieczornego, wakacyjnego grilla? Grillujmy, ale nie produkujmy zbędnych śmieci - unikajmy jednorazowych kubków, sztućców, talerzyków!
18. Lasy to 29 proc. powierzchni Polski, to nasz skarb. Warto, abyśmy trochę więcej o nie dbali - szczególnie podczas wakacyjnych wypraw. Czy zdajemy sobie sprawę z tego, że las jest naszym przyjacielem i sprzymierzeńcem? Pochłanianie dwutlenek węgla, pyły i tłumienie hałas (nawet ten wewnętrzny), jest naturalnym magazynem wilgoci, reguluje lokalny klimat. Nie mówiąc już o dostarczaniu drewna, owoców i roślin, grzybów i grzybków. Daje nam także tak potrzebny spokój, pozwala się odprężyć.
19. Jak każdy z nas może dbać o las? W najprostszy sposób. Wystarczy nie śmiecić i zwracać uwagę innym śmiejącym - śmiecenie jest wykroczeniem i podlega karze grzywny nawet do 5 tys. zł. Musimy być ostrożni w lesie, szczególnie z ogniem, zatem lepiej zrezygnujmy z rozpalania ognisk, naprawdę łatwo jest spowodować pożar. Żadnego też łamania gałęzi, wrywania roślin, zakopywania śmieci, ani hałasowania.
20. Jedyne, co możemy pozostawić w lesie - a dotyczy to również morskich plaż, łąk, brzegów jezior i wszystkich innych miejsc - to ślady naszych bosych stóp. Oprócz dobrego wrażenia, oczywiście.

W końcu mogą to być wakacje Przyjaciół Ziemi: spokojne i udane tak dla nas, jak i przyrody

czego serdecznie życzą

Fundacja Nasza Ziemia
i Fundacja „Sprzątanie świata - Polska”